

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 7 października 2025 r.
w sprawie M.S.
skazanego z art. 160 § 2 i 3 k.k.
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie
z 22 stycznia 2025 r., sygn. akt V Ka 549/24
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kołobrzegu
z 12 września 2024 r., sygn. akt II K 653/22

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wyrokiem z 12 września 2024 r., sygn. akt II K 653/22, na podstawie art. 4 § 1 k.k., uwzględniając stan prawny obowiązujący w trakcie popełnienia czynu, uznał M.S. za winnego popełnienia zarzucanego mu

czynu, stanowiącego przestępstwo z art. 160 § 2 i 3 k.k. i za to na podstawie art. 160 § 3 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i § 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w liczbie 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 200 zł. II. Na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł od oskarżonego nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych K.J. i A.S. w kwocie po 20 000,00 zł.

Na skutek apelacji obrońcy M.S. i prokuratora, Sąd Okręgowy w Koszalinie, wyrokiem z 22 stycznia 2025 r., sygn. akt V Ka 549/24, zmienił zaskarżony wyrok, w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie z pkt. II w przedmiocie nawiazki i na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego M.S. na rzecz pokrzywdzonych K.J. i A.S. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę w kwocie po 20.000,00 zł na rzecz każdego z nich.

Kasację od wyroku wniósł obrońca skazanego i zarzucił rozstrzygnięciu: obrazę prawa procesowego, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie: art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 176 ust. 1 Konstytucji poprzez orzekanie w drugiej instancji przez nienależycie obsadzony sąd, w którego składzie zasiadał — SSO X.Y., co do którego istnieją okoliczności tego rodzaju, które wywołują uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie tj. fakt wcześniejszego orzekania w tej samej sprawie, wyrażenie kategorycznych stwierdzeń co do odpowiedzialności skazanego w wyroku uchylającym wyrok uniewinniający, a także kwestionowanie przez skarżącego statusu SSO X.Y. w skardze z 22 listopada 2022 r., a tym samym sędzia ten winien zostać wyłączony od orzekania w sprawie z urzędu, a już na pewno na wniosek oskarżonego co nie nastąpiło, czym pozbawiono skarżącego prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, w tym prawa do dwuinstancyjnego postępowania sądowego.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi II instancji — w całości.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania za przestępstwo na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, a w sytuacji skazania na inną karę niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla możliwości wniesienia kasacji przez stronę, konieczne jest podniesienie zarzutu opartego na jednej z przesłanek wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Podkreślenia wymaga, że w doktrynie i w orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że uchybienia wymienione w art. 439 § 1 k.p.k. zachodzą tylko wtedy, gdy zaistniały w rzeczywistości, a nie pozornie, zaś przepisy regulujące bezwzględne przyczyny odwoławcze muszą być interpretowane ściśle. Zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie może abstrahować od rzeczywistego przebiegu postępowania sądowego. Nie można pod pozorem uchybień określanych jako bezwzględne przyczyny odwoławcze wnosić nadzwyczajnej skargi, dopatrując się naruszenia prawa w oparciu o okoliczności, które nie dają podstaw do przyjęcia takiego zaistnienia (*tak: postanowienie SN z 18.04.2019 r., III KK 65/18, LEX nr 2650301*).

Odnosząc się do treści wywiedzionej kasacji, w kontekście argumentacji obrońcy kwestionującej prawidłowość obsady sądu odwoławczego dostrzec należy, iż podniesiona ona została dwutorowo. W istocie bowiem poprzez tożsamy wywód autor kasacji domagał się *de facto* stwierdzenia zaistnienia bezwzględnych przesłanek odwoławczych z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. lub 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Całkowicie bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. Na tym tle wskazać należy, że bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w przywołanym przepisie, jest sytuacja, gdy w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona lub niezdolna do orzekania bądź podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 40 k.p.k. W orzecznictwie za osobą nieuprawnioną do orzekania uznaje się zarówno osobę, która w ogóle nie ma statusu sędziego albo go posiada,

ale z określonych powodów nie może sprawować funkcji orzeczniczych. Taka sytuacja w realiach przedmiotowej sprawy bez wątpienia nie wystąpiła. W sprawie nie wystąpiła również żadna z przesłanek wyłączenia sędziego z mocy samego prawa, enumeratywnie wymienionych w art. 40 k.p.k. Podkreślić w tym miejscu należy, że uchybienia związane z zasiadaniem w składzie orzekającym osoby, co do której zachodziły podstawy wyłączenia, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k. na które powołuje się w treści kasacji obrońca, konsekwentnie traktowane są jako względne przyczyny odwoławcze, których ewentualne naruszenie, mając na uwadze treść art. 523 § 2 i § 4 k.p.k., nie może stanowić podstawy zarzutu kasacyjnego w przedmiotowej sprawie.

Odnosząc się zaś do drugiej sygnalizowanej przez autora kasacji bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady sądu, określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazać należy, co następuje.

W treści kasacji jej autor powołuje się na uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20, OSNK z. 2/2020, poz. 7), zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” (pkt 2 uchwały)”. Zgodnie więc ze stanowiskiem zaprezentowanym w uchwale zmaterializowanie się uchybienia polegającego na nienależytej obsadzie sądu mającej wynikać z udziału w procesie nominacyjnym wymaga każdorazowo wskazania wpływu wadliwości procesu nominacyjnego na treść zaskarżonego orzeczenia. Skarżący się z tej powinności nie wywiązał, nie wskazując w treści kasacji na jakiekolwiek okoliczności dotyczące wpływu wadliwego powołania na treść orzeczenia.

Należy mieć również na uwadze, że wbrew twierdzeniom autora kasacji ww. uchwała nie ma waloru normatywnego, co wynika wprost z wyroku Trybunału Konstytucyjnego w z 20 kwietnia 2020 r., o sygn. U 2/20. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że wskazana uchwała Sądu Najwyższego jest niezgodna z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm. OTK-A 2020, poz. 61 (Dz. U. z 2020 r. poz. 376)).

Odwołując się do stanowiska zawartego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 września 2021 r., sygn. IV KZ 37/21, które Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w pełni podziela, od strony formalnej nie ma instrumentów prawnych po stronie jakiegokolwiek organu, w tym i Sądu Najwyższego, służących do tego, by weryfikować i negować orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w aspekcie ich obowiązywania, potencjalnych intencji Trybunału w zakresie orzekania, czy wreszcie poddawać kontroli poszczególne składy sędziowskie, w których orzeczenia te były wydawane. Przechodząc dalej, do poglądów doktryny, przytoczenia wymaga treść uchwały SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22) w której Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Reasumując powyższe, autor kasacji winien wskazać konkretne argumenty uzasadniające, że jego zdaniem SSO X.Y. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i niezawiloci przy rozpoznaniu sprawy będącej przedmiotem skargi kasacyjnej. Skarżący takich argumentów skutecznie nie wskazał.

Mając na uwadze powyższe, kasację należało oddalić jako oczywiście bezzasadną, a kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.

[WB]

[a.t]